

FINNISH NATIONAL
AGENCY FOR EDUCATION

Ohjaus, yksilö ja identiteetti – Kulttuurien kohtaamisesta ihmisten kohtaamiseen

Mika Launikari

Opetushallitus – Utbildningsstyrelsen – Finnish National
Agency for Education

Sposti mika.launikari@oph.fi

Kerro tarina näillä symboleilla

Elinikäinen ohjaus

Elinikäinen ohjaus on jatkuva prosessi, jonka avulla kaikenikäiset kansalaiset pystyvät missä tahansa elämänvaiheessa

- tunnistamaan valmiutensa, taitonsa ja kiinnostuksensa,
- tekemään mielekkäitä koulutukseen ja ammattiin liittyviä päätöksiä sekä
- hallitsemaan yksilöllistä kehityskaartaan koulutuksessa, työssä ja muissa ympäristöissä.

Ohjaus käsittää yksilöllisiä tai ryhmässä toteutettavia toimia (tieto-, neuvonta- ja ohjauspalveluja), jotka koskevat tietojen ja neuvojen antamista, taitojen arviointia, tukea sekä päätöksenteko- ja urasuunnittelutaitojen oppimista.

Lähde: Euroopan unionin neuvosto (2004, 2008)

Guidance offer in Finland in 2018

Where?	Client?	Guidance	Provided by
Comprehensive education (9 years)	Pupils	From 1st class integrated in tuition; classes 7-9 altogether 76 hrs of guidance	Class teachers (classes 1-6), guidance counsellors & subject teachers (classes 7-9)
Upper secondary general education	Students	2 compulsory guidance courses (each 38 hrs)	guidance counsellors & subject teachers
Vocational education and training	Students	Study and career guidance with vocational orientation	guidance counsellors & subject teachers
Higher education (Bachelor 3yrs, Master +2, Doctoral +2)	Students	Study and career guidance, transition to LM	Career guidance counsellors and staff in different faculties
Public Employment Services	Adults	Information and guidance on studying, training and working opportunities	Vocational guidance psychologists and other experts
Trade unions	Adults	Career guidance/counselling	Career guidance counsellors
Youth sector	Young people in all possible situations	Municipalities and other actors	Youth workers incl. outreach youth work

One-stop guidance centres - Ohjaamot

Mitä odotat ohjaukselta ja ohjaajalta?

Kanava/väline?

Ohjaajan rooli?

Sinä itse?

What do you expect from guidance?

Channel/tool?

Role of guidance counsellor?

You yourself?

Kuka minä olen tänään? Entä huomenna?

- **IDENTITEETTI**ä on vaikea pukea sanoiksi, hankala ilmaista, mitä se kulloinkin on; se on enemmänkin sisäsyntyinen käsitys siitä, kuka olen ja mitä edustan. Parhaiten tiedostamme olemuksemme ja olevaisuutemme silloin, kun joudumme erilaisten ihmisten kanssa tekemisiin. Itsensä peilaaminen toiseuteen, toisenlaisuuteen lisää ymmärrystä itsestämme (**self-awareness**).
- **IDENTITEETTI** ei ole mikään vakio, vaan jotain alati muuttuvaa -> globaali maailma tekee siitä aiempaa häilyvämmän, 'valuvamman' ja 'nestemäisemmän'. Minne minä kuulun tässä maailmassa (**belonging**)?
- **IDENTITEETTI** on jotain, mitä voi muokata ja se elää sen mukaan, mihin asioihin me samaistumme (identifikaatiot), mitä asioita pidämme kulloinkin tärkeinä ja merkityksellisinä itsellemme (arvot, maailmankuva, perinteet, ...) sekä mihin ryhmiin tunnemme kuuluvamme (perhe, ystävät, harrastukset, ...).
- **IDENTITEETTI** muovaantuu ihmisten välisessä vuorovaikutuksessa ja se on koko elämän mittainen prosessi, johon elämäntilanteet ja vallitsevat olosuhteet vaikuttavat.

Identifikaatiot – samaistuminen ja kuuluminen

- **IDENTIFIKAATIOT** – mihin kaikkiin ryhmiin kuulun tai samaistun sekä mihin en?
- **MINÄ** muuttuu muotoon **ME** – minusta tulee osa jotakin ryhmää (*ns. ingroup*) ja sitä kautta minä en kuulu johonkin toiseen ryhmään (*ns. outgroup*)
  - > onko minun luvallista kuulua johonkin itselleni tärkeään ryhmään?
  - > voinko vapaasti valita sen, mihin kuulun esim. harrastusten kautta?
  - > vai päättääkö joku minun puolestani sen, mihin voin kuulua?
- **IDENTITEETTI** tulee itselle ja muille näkyväksi **identifikaatioidemme** kautta edellyttäen, että voimme itsenäisesti päättää siitä, mihin kuulumme
- **Samankaltaisuus** yhdistää, **eroavaisuudet** vievät usein erilleen

Muutokset vaikuttavat ihmiseen

- Isot muutokset ihmisen elämässä voivat vaikuttaa häneen arvaamattomalla tavalla, esim. muutto toiseen maahan tai jopa toiselle paikkakunnalle
- Seurauksena voi olla sisäinen sekaannus ja hämmennys (**self-confusion**) sekä siitä seuraava konflikti ulkoisen ympäristön kanssa: kuka oikein olenkaan?
- Hämmennyksen kautta ihminen (voi) ymmärtää oman sisäisen kompleksisuutensa (**self-complexity**), josta hän parhaassa tapauksessa ajan oloon pääsee selville vesille itsensä kanssa (**self-clarity**)
- Oman elämän hallinta voi vaikeutua aluksi, mutta kokemuksesta yli pääseminen voi toimia voimaannuttavana tekijänä -> sitä kautta hallinnan tunne lisääntyy
- Minä-käsityksen vahvistuminen ja sen ymmärtäminen, että jokainen meistä on olemassa suhteessa toisiin ihmisiin, heidän kanssaan ja kauttaan.

Kulttuurienvälisyyttä ei oikeastaan ole ...

... on vain ihmisten välisyyttä

- Meidät on opetettu ajattelemaan, että on olemassa erilaisia kulttuureja, joiden välillä on eroja. Kun nämä erot tiedetään, voidaan helpommin toimia eri kulttuurien välillä. Tässä on **ajatusvirhe**. Kulttuurit sinänsä eivät ole keskenään tekemisissä, vaan ihmiset/yksilöt toimivat vuorovaikutuksessa (**interaction**).
- Asioiden selittäminen kulttuurien kautta ei ole perusteltua. Aina pitää lähteä liikkeelle ihmisestä itsestään olipa tämä kuka tahansa ja tulipa tämä mistä tahansa.
- Lähtökohta on se, että pitää ymmärtää, miten ihmisen **elinympäristö ja sosiaaliset suhteet** ovat vaikuttaneet hänen arvoihinsa, ihanteisiinsa, minä-käsitykseensä, maailmaankuvaansa, käyttäytymiseen jne.
- **Vältetään yleistyksiä ja stereotyyppioita**, kun kohdataan ihmisiä toisista maista.

FINNISH NATIONAL
AGENCY FOR EDUCATION

Kiitos kiinnostuksestasi!

